

RJEŠENJA ISPITA IZ **SOCIOLOGIJE**
NA JESENSKOM ROKU DRŽAVNE MATURE **SERIJE D-S032**
rujan 2018.

ZADATCI VIŠESTRUKOGA IZBORA

BROJ ZADATKA	TOČAN ODGOVOR
1.	C
2.	D
3.	B
4.	D
5.	D
6.	D
7.	A
8.	A
9.	C
10.	D
11.	A
12.	C
13.	B
14.	B
15.	B

ZADATCI KRATKOGA ODGOVORA

BROJ ZADATKA	TOČAN ODGOVOR
16.	(društveni) status
17.	referentne (društvene grupe)
18.	u ekspresivnu (gomilu)
19.	sekundarni / osobni (identitet)
20.	poliginija / poligamija
21.	obrazovanje / školovanje

ZADATCI PRODUŽENOGA ODGOVORA

BROJ ZADATKA	TOČAN ODGOVOR
22.	<p>MODEL TOČNOGA ODGOVORA:</p> <ul style="list-style-type: none">- Otudjenje je situacija u kojoj ljudima vladaju sile što su ih oni sami stvorili i suprotstavljaju im se kao tuđe. Izvor općeg otuđenja je otuđeni ljudski rad. / Rad (umjesto da bude ispunjenje ljudskih, proizvodnih i stvaralačkih mogućnosti) u kapitalizmu postaje prinudna aktivnost usmjerena samo na osiguranje zarade za preživljavanje.- radnik postaje otuđen od proizvoda svog rada / od procesa rada / od drugih radnika / od sebe samoga <p>BODOVANJE</p> <p>2 boda</p> <ul style="list-style-type: none">- objašnjen je Marxov pojam otuđenja I- navedena je jedna značajka otuđenja radnika <p>1 bod</p> <ul style="list-style-type: none">- objašnjen je Marxov pojam otuđenja, ali nije navedena nijedna značajka otuđenja radnika ILI- navedena je značajka otuđenja radnika, bez objašnjenja otuđenja <p>0 bodova</p> <ul style="list-style-type: none">- nije objašnjen koncept otuđenja niti je navedena značajka otuđenja radnika
23.	<ul style="list-style-type: none">- <i>inovacija</i>- apsolutno bi se zaposlio jer prihvaća zaposlenje kao kulturni cilj, ali napušta dozvoljena, institucionalizirana sredstva kako legalno steći diplomu i njome zaposlenje te pribjegava inovaciji tj. "snalažljivosti" - krivotvorenju Potvrde o završenom diplomskom studiju. <p>BODOVANJE</p> <p>2 boda</p> <ul style="list-style-type: none">- naveden je pojam <i>inovacija</i> I- objašnjen je pojam <i>inovacija</i> <p>1 bod</p> <ul style="list-style-type: none">- naveden je pojam <i>inovacija</i> ILI- objašnjen je pojam <i>inovacija</i> <p>0 bodova</p> <ul style="list-style-type: none">- nije naveden niti objašnjen pojam <i>inovacija</i>;- objašnjenje nije potpuno ili nije točno
24.	<p>MODEL TOČNOGA ODGOVORA:</p> <ul style="list-style-type: none">- Etnocentrizam- Prosudba tuđe kulture prema standardima vlastite (gdje je način života u vlastitom društvu ili grupi mjerilo normalnoga i ispravnoga načina mišljenja, osjećanja i ponašanja.) / Različite (tuđe) kulture se vrednuju i rangiraju u odnosu na vlastitu kulturu. <p>BODOVANJE</p> <p>2 boda</p> <ul style="list-style-type: none">- naveden je pojam <i>etnocentrizam</i> I- objašnjen je pojam <i>etnocentrizam</i> <p>1 bod</p> <ul style="list-style-type: none">- naveden je pojam <i>etnocentrizam</i> ILI- objašnjen je pojam <i>etnocentrizam</i> <p>0 bodova</p> <ul style="list-style-type: none">- nije naveden niti objašnjen pojam <i>etnocentrizam</i> / <i>suprotnost kulturnog relativizma</i>

BROJ ZADATKA	TOČAN ODGOVOR
25.	<p>MODEL TOČNOGA ODGOVORA:</p> <ul style="list-style-type: none">- ideološka moć- Moć vjerskoga vođe je ideološka jer izvire iz vjerovanja i religijskoga sustava vrijednosti njegovoga društva. <p>BODOVANJE</p> <p>2 boda</p> <ul style="list-style-type: none">- navedena su sva tri tipa moći po Weberu I- objašnjena je ideološka moć <p>1 bod</p> <ul style="list-style-type: none">- navedena su sva tri tipa moći po Weberu ILI- objašnjena je ideološka moć <p>0 bodova</p> <ul style="list-style-type: none">- nisu navedena sva tri tipa moći (nego dva ili jedan) niti je objašnjena ideološka moć ili objašnjenje nije potpuno ni ti točno
26.	<p>MODEL TOČNOGA ODGOVORA:</p> <ul style="list-style-type: none">- Karl Marx smatra religiju opijumom za narod jer prikriva i objašnjava društvene nepravde i privilegije vladajuće klase (a kako religijska vjerovanja i ponašanja nude neupitne istine (dogme), one mogu biti preprekom novim oblicima mišljenja i ponašanja.) / Emile Durkheim (Socijalna kontrola) osigurava poštivanje društvenih norma kao važnu funkciju religije ukoliko su središnje društvene vrijednosti i norme zaogrnutе moralnim autoritetom religije (svetošću i strahopoštovanjem).- Max Weber smatra protestantizam (kalvinizam) poticajem za nastanak kapitalizma na Zapadu./ Emile Durkheim (Socijalna kontrola) osigurava poštivanje društvenih norma kao važnu funkciju religije ukoliko su središnje društvene vrijednosti i norme zaogrnutе moralnim autoritetom religije (svetošću i strahopoštovanjem). <p>BODOVANJE</p> <p>2 boda</p> <ul style="list-style-type: none">- navedeni su Karl Marx i Max Weber / Emile Durkheim I- objašnjeno Marxovo i Weberovo / Durkheimovo stajalište o religiji <p>1 bod</p> <ul style="list-style-type: none">- navedeni su Karl Marx i Max Weber / Emile Durkheim ILI- objašnjeno je Marxovo ili Weberovo / Durkheimovo stajalište o religiji <p>0 bodova</p> <ul style="list-style-type: none">- nisu navedeni Karl Marx i Max Weber / Emile Durkheim niti je objašnjeno Marxovo ili Weberovo / Durkheimovo stajalište o religiji, objašnjenja su nepotpuna ili nisu točna

BROJ ZADATKA	TOČAN ODGOVOR
27.	<p>MODEL TOČNOGA ODGOVORA:</p> <ul style="list-style-type: none">- koncept održivoga razvoja / održivost- radi se o razvoju koji će zadovoljiti potrebe današnjice, bez ugrožavanja mogućnosti sljedećim generacijama da zadovolje svoje potrebe. (Smanjit će se mogućnost ugrožavanja zadovoljenja potreba budućih generacija / povećat će se kvaliteta njihova života.) <p>BODOVANJE</p> <p>2 boda</p> <ul style="list-style-type: none">- naveden je koncept održivoga razvoja, (održivosti) I- objašnjenja je važnost toga koncepta za kvalitetu života budućih generacija; <p>1 bod</p> <ul style="list-style-type: none">- naveden je koncept održivoga razvoja, (održivosti) ILI- objašnjena je važnost toga koncepta za kvalitetu života budućih generacija <p>0 bodova</p> <ul style="list-style-type: none">- nije naveden koncept održivoga razvoja, (održivosti) i nije objašnjena važnost toga koncepta za kvalitetu života budućih generacija;- naveden je netočan i nepotpun odgovor

ZADATCI KRATKOGA I PRODUŽENOGA ODGOVORA

BROJ ZADATKA	TOČAN ODGOVOR
28.1.	(metodom) ankete/ anketom
28.2.	<p>MODEL TOČNOGA ODGOVORA:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kvalitativni (pristup) - (Kvalitativni pristup) usmjeren je na značenja koja ljudi pridaju pojavama, dakle na subjektivni opis i interpretaciju. / Služi za dobivanje dubljih, finijih i suptilnijih uvida u stavove i mišljenja pojedinaca i grupa te problematiku koju istražuje (od onih dobivenih kvantitativnim pristupom). <p>BODOVANJE</p> <p>2 boda</p> <ul style="list-style-type: none"> - naveden je kvalitativni (pristup) I - objašnjen je kvalitativni <i>pristup</i> <p>1 bod</p> <ul style="list-style-type: none"> - naveden je kvalitativni (pristup) ILI - objašnjen je kvalitativni <i>pristup</i> <p>0 bodova</p> <ul style="list-style-type: none"> - nije naveden niti objašnjen kvalitativni (pristup); - naveden je pogrešan naziv i nepotpuno, netočno objašnjenje
29.1.	društvena stratifikacija / klasna nejednakost
29.2.	<p>MODEL TOČNOGA ODGOVORA:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Funkcionalistička perspektiva / funkcionalizam smatra - stratifikacija je nužna/univerzalna i opravdana jer osigurava popunjavanje najvažnijih položaja u društvu najsposobnijim pojedincima (pojedinci koji su sposobniji i više se trude, imat će bolje plaćeni posao i viši društveni status) - Konfliktna perspektiva – stratifikacija (nije nužna ni opravdana) je izraz suprotstavljenih interesa različitih društvenih grupa, a proizlazi iz stalne borbe za oskudne resurse među pojedincima i grupama / statusnu nejednakost određuje ekonomsko vlasništvo (posjedovanje kapitala), tj. vlasništvo sredstava za proizvodnju <p>BODOVANJE</p> <p>2 boda</p> <ul style="list-style-type: none"> - navedene su funkcionalistička i konfliktna perspektiva I - objašnjene su funkcionalistička i konfliktna perspektiva <p>1 bod</p> <ul style="list-style-type: none"> - navedene su funkcionalistička i konfliktna perspektiva ILI - objašnjenje su funkcionalistička i konfliktna perspektiva ILI - navedena je i objašnjena jedna (ista) perspektiva (funkcionalistička ili konfliktna) <p>0 bodova</p> <ul style="list-style-type: none"> - nije navedena niti objašnjena niti jedna perspektiva (funkcionalistička i konfliktna)

BROJ ZADATAKA	TOČAN ODGOVOR
30.1.	(proces kulturne) difuzije
30.2.	<p>MODEL TOČNOGA ODGOVORA:</p> <ul style="list-style-type: none">- U primjeru nacionalnih obilježja na dresu nogometne reprezentacije riječ je o simbolu - fenomenu kojem je društveno (kulturno) pripisano značenje koji se pojavljuju uvijek umjesto nečega drugog. / Simboli su otvoreni i produktivni, mogu poprimiti novo značenje ili više različitih značenja (u različitim društvima)- U primjeru pjevanja himne radi se ritualima / kojima se izražavaju središnje vrijednosti kolektiva ili grupe (u ovome slučaju hrvatski nacionalni identitet i domoljublje) / ritualima solidarnosti se pojedinci povezuju s grupom, odnosno povećava se solidarnost (stupanj integracije grupe). <p>BODOVANJE</p> <p>2 boda</p> <ul style="list-style-type: none">- navedeni su i objašnjeni simboli I- navedeni su i objašnjeni rituali <p>1 bod</p> <ul style="list-style-type: none">- navedeni su i objašnjeni simboli II- navedeni su i objašnjeni rituali- navedeni su i objašnjeni ili rituali ili simboli <p>0 bodova</p> <ul style="list-style-type: none">- nisu navedeni niti objašnjeni ni simboli ni rituali, ili su samo navedeni ali bez objašnjenja;- ili pojmovi/komponente nisu točne ili nisu točna njihova objašnjenja
31.1.	<p>Identitet (grupe) / stvaranje grupnog (stranačkog) identiteta / identificiranje s grupom te istovremeno solidarnost /izgrađivanje solidarnosti grupe (članova i simpatizera stranke)/legitimacija/simbolička orijentacija</p>
31.2.	<ul style="list-style-type: none">- U liberalizmu je utjecaj države na gospodarske aktivnosti minimalan jer slobodno gospodarstvo najbolje zadovoljava potrebe i ostvaruje interese ljudi (tržišno gospodarstvo).- U socijalizmu je utjecaj države na gospodarstvo vrlo velik, zapravo dominantan u ekonomskom planiranju (komandno gospodarstvo). Država u potpunosti utječe na gospodarske/privredne aktivnosti. <p>BODOVANJE</p> <p>2 boda</p> <ul style="list-style-type: none">- objašnjen je liberalizam I- objašnjen je socijalizam <p>1 bod</p> <ul style="list-style-type: none">- objašnjen je liberalizam II- objašnjen je socijalizam <p>0 bodova</p> <ul style="list-style-type: none">- nije objašnjen ni liberalizam ni socijalizam

BROJ ZADATKA	TOČAN ODGOVOR
32. 1.	migracijski saldo
32.2.	<p>MODEL TOČNOGA ODGOVORA:</p> <ul style="list-style-type: none">- globalni (grad) / postmoderni (grad)- Za razliku od industrijskih gradova, prostornu organizaciju postmodernog grada karakterizira dediferencijacija – nestajanje prostorne podjele (specijalizacije) grada na zonu stanovanja i industrijsku zonu. <p>BODOVANJE</p> <p>2 boda</p> <ul style="list-style-type: none">- naveden je naziv globalni ili postmoderni grad I- objašnjena je razlika u odnosu na industrijske gradove - dediferencijacija <p>1 bod</p> <ul style="list-style-type: none">- naveden je naziv globalni ili postmoderni grad II- objašnjena je razlika u odnosu na industrijske gradove - dediferencijacija <p>0 bodova</p> <ul style="list-style-type: none">- nije naveden naziv globalni ili postmoderni grad, niti je objašnjena razlika u odnosu na industrijske gradove

SKUPINA ZADATAKA

BROJ ZADATAKA	TOČAN ODGOVOR
33.1.	A
33.2.	primarna (devijantnost)
33.3.	<p>MODEL TOČNOGA ODGOVORA:</p> <ul style="list-style-type: none">- stariji dječak koji je u školi etiketiran (proglašen) devijantnim mogao bi se početi doživljavati i ponašati u skladu s tom etiketom (premda mu je ta etiketa dodijeljena tek prvi put).- suzbijanje i prevencija maloljetničkoga nasilja / pojačana predavanja / kazna ukorom <p>BODOVANJE</p> <p>2 boda</p> <ul style="list-style-type: none">- objašnjene su moguće negativne posljedice za starijega dječaka I- prepisan je iz teksta primjer promicanja društvenih konformnosti <p>1 bod</p> <ul style="list-style-type: none">- objašnjene su moguće negativne posljedice za starijega dječaka ILI- prepisan je iz teksta primjer promicanja društvenih konformnosti <p>0 bodova</p> <ul style="list-style-type: none">- nisu objašnjene su moguće negativne posljedice za starijega dječaka I- prepisan je iz teksta primjer promicanja društvenih konformnosti
34.1.	A
34.2.	društvena (socijalna) interakcija / proces socijalizacije (internalizacije)
34.3.	<p>MODEL TOČNOGA ODGOVORA:</p> <ul style="list-style-type: none">- Društveni (socijalni, grupni, kolektivni) identitet naglašava sličnost među pojedincima, a karakterizira ga osjećaj pripadnosti i solidarnosti.- Osobni (individualni) / vlastito ja (jastvo, osobnost) identitet naglašava različitosti među pojedincima. <p>BODOVANJE</p> <p>2 boda</p> <ul style="list-style-type: none">- naveden je i objašnjen društveni (socijalni, grupni, kolektivni) identitet I- naveden je i objašnjen osobni (individualni) identitet <p>1 bod</p> <ul style="list-style-type: none">- naveden je i objašnjen društveni (socijalni, grupni, kolektivni) identitet ILI- naveden je i objašnjen osobni (individualni) identitet <p>0 bodova</p> <ul style="list-style-type: none">- nije naveden i nije objašnjen društveni (socijalni, grupni, kolektivni) identitet niti je naveden i nije objašnjen osobni (individualni) identitet
35.1.	D
35.2.	sekta
35.3.	<p>MODEL TOČNOGA ODGOVORA:</p> <ul style="list-style-type: none">- prosvjetiteljstvo- sekularizacija (posvjetovljenje) je smanjivanje utjecaja religije u društvu zbog sve veće važnosti znanosti, tehnologije i materijalizma u oblikovanju vrijednosti i norma modernih društava, dok religijski simboli i institucije gube na važnosti. <p>BODOVANJE</p> <p>2 boda</p> <ul style="list-style-type: none">- naveden je pojam <i>prosvjetiteljstvo</i> I- objašnjena je sekularizacija (posvjetovljenje)

BROJ ZADATKA	TOČAN ODGOVOR
	<p>1 bod</p> <ul style="list-style-type: none">- naveden je pojam <i>prosvjetiteljstvo</i> ILI- objašnjeno je sekularizacija (posvjetovljenje) <p>0 bodova</p> <ul style="list-style-type: none">- nije naveden pojam <i>prosvjetiteljstvo</i> niti je objašnjeno sekularizacija (posvjetovljenje)